

Ansøgning til EPRU-Netværket om støtte til forskningsprojekt i forbindelse med uddelingsrunden i maj 2005

Projekttitle: INTERESSEGRUPPER OG ØKONOMISK POLITIK

Ansøgere: Morten Bennedsen, CEBR og Institut for Nationaløkonomi, CBS
David Dreyer Lassen, EPRU og Økonomisk Institut, Københavns Universitet
Projektet udføres i samarbejde med Sven Feldmann, Northwestern University, USA.

Problemstilling

Særinteressers påvirkning af den økonomiske politik er en fast bestanddel af den politiske proces i et demokratisk samfund. Empiriske analyser af sådanne særinteressers konsekvenser har næsten udelukkende været med fokus på korruption, der kan forstås som enkeltinteressers ulovlige forsøg på at påvirke den politiske og/eller administrative proces. Der findes således ingen studier der sammenligner graden af interessegruppeindflydelse – ad lovlige veje – på den førte politik på tværs af lande. Denne mangel skyldes primært manglende mål for sådanne indflydelsesgrader. Dermed bliver det vanskeligt systematisk at trække på andre landes erfaringer når man diskuterer interessegruppers indflydelse på dansk politik, herunder økonomisk politik (Binderkrantz; Christiansen m.fl.). Vores primære mål med projektet er rette op på denne mangel.

Projektets formål

Formålet med vores projekt er flerfoldigt. For det første vil vi konstruere et indeksmål for graden af interessegruppeindflydelse på den politiske proces. For det andet vil vi benytte dette indeks til at undersøge årsager til sådanne gradforskelle på tværs af lande, herunder hvorvidt der er systematiske forskelle f.eks. som følge af forskellige valgsystemer, politiske regimer, eller bureaukratiske traditioner. For det tredje vil vi bruge indekset, og vores viden om dets årsager, til at undersøge konsekvenserne for bl.a. den offentlige sektors størrelse, budgetpolitik, forbrugerpolitik og økonomisk vækst på tværs af lande.

Metode

I tråd med udviklingen inden for den nye komparative økonomi (Djankov m.fl.) er første trin at udvikle et aggregeret indeksmål for graden af interessegruppeindflydelse på den økonomisk-politiske proces. Der findes, spredt over flere kilder, surveyinstrumenter der forsøger at kvantificere interessegruppeindflydelse, men disse har indtil nu ikke været bragt sammen på en systematisk

måde. Vi vil anvende diverse mikroniveausurveys fra Verdensbanken samt aggregerede surveys fra World Economic Forum, der tilsammen dækker de forskellige dimensioner af lovlig interessegruppeindflydelse som vi søger at indkredse. Foreløbige analyser af disse data tyder på at (lovlige) interessegruppeindflydelse opfattes af surveydeltagerne som værende konceptuelt forskellig fra korruption, hvorfor interessegruppemålet i nogle tilfælde adskiller sig væsentligt fra de eksisterende korruptionsmål: Dermed kan de resultater der er opnået i den efterhånden store korruptionslitteratur ikke kan overføres direkte til interessegruppeindflydelse (se diskussionen i Alt og Lassen), hvilket giver mulighed for rig anvendelse af vores indeks i en lang række sammenhænge.

Planlagte analyser og policy-relevans

Udstyret med et (bedre) mål for interessegruppeindflydelse kan vi bl.a. undersøge hvilke landespecifikke forhold der påvirker graden af sådan indflydelse, f.eks. regimetype, lovgivning der regulerer kampagnebidrag, bureaukratisk tradition etc. Der findes således flere teoretiske arbejder der endnu ikke af blevet afprøvet empirisk på grund af manglende data; f.eks. finder Bennedsen og Feldmann at der, på tværs af politiske regimer, er forskel på hvorvidt organiserede interessegrupper forsøger at påvirke politikere eller embedsapparat.

Endelig vil de to ovenstående dele af projektet tillade os at undersøge hvorvidt interessegruppeindflydelse har en effekt på en lang række økonomiske politikker og resultater. Ligesom oven for eksisterer der en stor mængde teori som endnu ikke, eller kun i begrænset omfang, er testet på data; eksempler inkluderer effekten af interessegruppeindflydelse på handelspolitik, offentlige budgetter, og forbruger/prispolitik (Kayser & Rogowski).

Litteratur

James E. Alt og David Dreyer Lassen. 2003. "The Political Economy of Institutions and Corruption in American States." *Journal of Theoretical Politics* 15.

Morten Bennedsen og Sven Feldman. 2002. "Lobbying Legislatures." *Journal of Political Economy*.

Anne Binderkrantz. 2003. "Strategies of Influence: How Interest Organizations React to Changes in Parliamentary Influence and Activity." *Scandinavian Political Studies* 26(4):287-306

Anne Binderkrantz. 2005. "Organisationerne og indflydelsen: Hvordan interesseorganisationer søger indflydelse på offentlig politik." *Politica* 37(1): 76-94.

Peter Munk Christiansen, Asbjørn Sonne Nørgaard & Niels Chr. Sidenius. 2004. *Hvem skriver lovene? Interesseorganisationer og politiske beslutninger*. Aarhus Universitetsforlag, Magtudredningen.

Simeon Djankov, Edward Glaeser, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes og Andrei Shleifer. 2003. "The New Comparative Economics." *Journal of Comparative Economics*.

Mark A. Kayser and Ronald Rogowski. 2002. "Majoritarian Electoral Systems and Consumer Power: Price Level Evidence from the OECD Countries." *American Journal of Political Science* 46:526-39.

Budget

3 mdr. professorløn	150.000 kr.
3 mdr. lektorløn	127.745 kr.
Rejser og ophold, Sven Feldmann	75.000 kr.
Rejser og datakøb	50.000 kr.
Forskningsassistance, materialer (28%)	77.769 kr.
I alt	<u>480.514 kr.</u>